

به نام خدا

آشنایی با شاخص های خرد و کلان اقتصادی و اهمیت آنها در تصمیم گیری مدیران

مؤلفان:

محمدرضا اخوان

هدیه علیشیری

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: آشنایی با شاخص های خرد و کلان اقتصادی و اهمیت آنها در تصمیم گیری مدیران

◀ مولفان: هدیه علیشیری - محمدرضا اخوان

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: نرگس مهربد

◀ صفحه آرای: نازنین نصیری

◀ طراح جلد: داریوش فرسای

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۳۹۹

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۴۲۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۳۹۱-۲

◀ نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

◀ فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagarantehran.com

www.dibbook.ir

◀ نشانی تلگرام: @mftbook ◀ نشانی اینستاگرام دیبا [dibagaran_publishing](https://www.instagram.com/dibagaran_publishing)

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه

۱. مقدمه‌ای بر علم اقتصاد..... ۱۴
۲. اهمیت تصمیم‌گیری در مدیریت ۱۶
۳. بخش‌بندی بازار ۱۷

فصل دوم: شاخص‌های اقتصاد کلان

۱. تعاریف کلی ۲۰
- ۱-۱. محاسبه تولید ناخالص ملی و داخلی..... ۲۲
- ۱-۲. سرمایه‌گذاری..... ۲۴
۲. بررسی ادوار تجاری مؤثر بر بازار ۲۸
۳. بیکاری..... ۳۰
- ۳-۱. نرخ بیکاری ۳۱
- ۳-۲. انواع بیکاری و روش‌های رفع آن..... ۳۲
- ۳-۳. بیکاری پنهان ۳۳
۴. شاخص‌های قیمتی در اقتصاد..... ۳۳
- ۴-۱. شاخص‌های قیمتی متداول..... ۳۵
- ۴-۲. کاربردهای شاخص قیمتی..... ۳۶
۵. تورم ۳۸
- ۵-۱. پیامدهای اقتصادی تورم..... ۴۰

۴۱ تعادل در الگوی کلان اقتصادی
۴۱ ۶-۱ عرضه کل (AS)
۴۲ ۶-۲ تقاضای کل (AD)
۴۳ ۶-۳ تعادل در سطح کلان
۴۴ ۶-۴ عدم تعادل های کلان اقتصادی
۴۴ ۶-۴-۱ شوک های ناشی از طرف عرضه
۴۵ ۶-۴-۲ شوک های ناشی از طرف تقاضا
۴۵ ۷. بازار پول
۴۶ ۷-۱ ابزارهای مرسوم در بازار پول
۴۷ ۷-۲ عرضه پول
۴۸ ۷-۳ تقاضای پول
۵۰ ۷-۴ تعادل در بازار پول
۵۱ ۸. سیاست های دولت
۵۲ ۸-۱ سیاست های طرف تقاضا
۵۲ ۸-۱-۱ سیاست های مالی
۵۳ ۸-۱-۲ سیاست های پولی
۵۴ ۸-۲ سیاست های طرف عرضه
۵۵ ۸-۳ سیاست های درآمدی
۵۶ ۸-۴ سیاست های تجاری و بازرگانی
۵۶ ۸-۵ سیاست های ارزی
۵۶ ۹. نظام های ارزی
۵۸ ۹-۱ نرخ ارز
۵۹ ۹-۲ بازار ارز
۵۹ ۹-۳ بازیگران بازار ارز

فصل سوم: شاخص‌های اقتصاد خرد

۱. تعاریف کلی ۶۰
۲. نظریه‌های مربوط به تقاضا ۶۱
 - ۲-۱. توابع تقاضا (D) ۶۱
 - ۲-۲. بررسی موردی عوامل مؤثر بر تقاضا ۶۴
 - ۲-۳. کنش تقاضا ۶۷
 - ۲-۳-۱. کنش قیمتی تقاضا ۶۷
 - ۲-۳-۲. کنش درآمدی تقاضا ۶۹
 - ۲-۳-۳. کنش متقاطع تقاضا ۶۹
 - ۲-۳-۴. کنش تبلیغات تجاری ۷۰
 - ۲-۳-۵. مباحث مرتبط با کنش و رفتار بنگاه ۷۲
۳. عرضه و نظریه‌های مربوط به آن ۷۴
 - ۳-۱. توابع عرضه (S) ۷۴
 - ۳-۲. بررسی موردی عوامل مؤثر بر عرضه ۷۶
 - ۳-۳. کنش قیمتی عرضه ۷۸
۴. مکانیسم بازار و مدل‌های قیمت‌گذاری با رویکرد اقتصادی ۷۹
 - ۴-۱. مکانیسم بازار و پاسخ‌گویی به پرسش‌های اساسی اقتصاد ۷۹
 - ۴-۱-۱. مزیت‌های مکانیسم تخصیص بر اساس عرضه و تقاضا ۸۰
 - ۴-۱-۲. معایب مکانیسم تخصیص بر اساس عرضه و تقاضا ۸۱
۵. تعادل در بازار ۸۱
 - ۵-۱. انتقال نقطه تعادل بازار ۸۴
۶. تعیین حدود و ابعاد بازار ۸۶
 - ۶-۱. رویکرد طرف تقاضا برای تعیین حدود بازار ۸۶
 - ۶-۲. رویکرد طرف عرضه برای تعیین حدود بازار ۸۷

۸۷انواع بازارها
۸۷۷-۱. بازار رقابت کامل
۹۰۷-۲. بازار انحصار کامل
۹۳۷-۳. بازار رقابت انحصاری
۹۵۷-۴. بازار انحصار چندجانبه
۹۷۷-۵. الگوهای مختلف بازار انحصار چندجانبه
۹۷۷-۵-۱. الگوی رقابتی یا شبه‌رقابتی
۹۷۷-۵-۲. الگوی کارتل یا راه‌حل تبانی و سازش بین بنگاه‌ها
۹۸۷-۵-۳. الگوی کورنو
۹۸۷-۵-۴. الگوی برتراند
۹۹۷-۵-۵. الگوی اجورث
۹۹۷-۵-۶. الگوی چمبرلین
۱۰۰۷-۵-۷. الگوی استاکلبرگ (مدل نامتجانس)
۱۰۱۷-۵-۸. الگوی خط تقاضای شکسته سوئیزی
۱۰۱۷-۵-۹. رقابت‌های غیرقیمتی
۱۰۲۸. قیمت‌گذاری در انواع بازارها
۱۰۲۸-۱. قیمت‌گذاری و تصمیم تولید در ساختار بازار رقابتی
۱۰۳۸-۲. قیمت‌گذاری و تصمیم تولید در ساختار بازار انحصاری
۱۰۳۸-۳. قیمت‌گذاری و تصمیم تولید در ساختار بازار رقابت انحصاری
۱۰۴۸-۴. قیمت‌گذاری و تصمیم تولید در ساختار بازار انحصار چندجانبه
۱۰۴۹. اهداف بنگاه‌های تولیدی در اقتصاد بازار
۱۰۴۹-۱. هدف حداکثرسازی سود
۱۰۶۹-۲. هدف حداکثر کردن ارزش بنگاه
۱۰۷۹-۳. هدف حداکثر کردن درآمد
۱۰۷۱۰. تولید در اقتصاد

۱۰۹.....	۱۰-۱. دوره‌های تولید.....
۱۱۰.....	۱۰-۲. انواع توابع تولید.....
۱۱۲.....	۱۰-۳. کشش نهاده‌های تولید.....
۱۱۴.....	۱۱. بازده نسبت به مقیاس (صرفه‌های حاصل از مقیاس).....
۱۱۶.....	۱۲. هزینه تولید و سود.....
۱۲۰.....	۱۳. تحلیل نقطه سر به سر.....

فصل چهارم: تصمیم‌گیری در شرایط ریسک و نااطمینانی

۱۲۲.....	۱. مقدمه.....
۱۲۲.....	۲. ریسک و شرایط نااطمینانی.....
۱۲۶.....	۳. مدل‌های سنجش ریسک.....
۱۲۶.....	۳-۱. اندازه‌گیری ریسک با توزیع احتمال.....
۱۲۷.....	۳-۱-۱. شاخص انحراف معیار در اندازه‌گیری ریسک.....
۱۲۷.....	۳-۱-۲. شاخص ضریب تغییرات در اندازه‌گیری ریسک.....
۱۲۷.....	۳-۱-۳. توزیع احتمال نرمال در اندازه‌گیری ریسک.....
۱۲۹.....	۳-۲. درخت تصمیم.....
۱۳۲.....	۳-۳. شبیه‌سازی.....
۱۳۲.....	۴. شرایط عدم اطمینان در تصمیم‌گیری.....
۱۳۳.....	۴-۱. روش‌های برخورد با عدم اطمینان.....
۱۳۳.....	۴-۱-۱. سبک محافظه کارانه.....
۱۳۳.....	۴-۱-۲. حداقل کردن پشیمانی.....
۱۳۳.....	۴-۱-۳. داده‌ها و اطلاعات.....
۱۳۴.....	۴-۱-۴. کنترل فضای کسب و کار.....

فهرست اشکال

- شکل (۱) ماهیت اقتصاد مدیریت..... ۱۷
- شکل (۲) مزایای اولیه و ثانویه بخش‌بندی بازار..... ۱۸
- شکل (۳) نمودار جریان مدور فعالیت‌های اقتصادی موسوم به اقتصاد چهاربخشی باز..... ۲۲
- شکل (۴) یک دوره تجاری..... ۲۹
- شکل (۵) نمودار عرضه کل اقتصاد..... ۴۲
- شکل (۶) نمودار تقاضای کل اقتصاد..... ۴۳
- شکل (۷) تعادل در الگوی کلان اقتصادی..... ۴۴
- شکل (۸) منحنی عرضه پول..... ۴۸
- شکل (۹) منحنی تقاضای پول..... ۵۰
- شکل (۱۰) تعادل در بازار پول..... ۵۰
- شکل (۱۱) منحنی تقاضا و تغییرات مقدار تقاضا و تغییرات تقاضا..... ۶۲
- شکل (۱۲) منحنی عرضه و تغییرات مقدار عرضه و تغییرات عرضه..... ۷۵
- شکل (۱۳) نمودار تعادل در بازار..... ۸۲
- شکل (۱۴) نمودار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) و سیاست کف قیمت..... ۸۳
- شکل (۱۵) نمودار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) و سیاست سقف قیمت..... ۸۳
- شکل (۱۶) نمودار تولید کل، نهایی و متوسط..... ۱۱۱
- شکل (۱۷) نمودار رابطه هزینه متوسط و بازده نسبت به مقیاس..... ۱۱۵
- شکل (۱۸) نمودار هزینه تولید در کوتاه‌مدت..... ۱۱۸
- شکل (۱۹) نمودار رابطه بین هزینه‌های متوسط و نهایی تولید در کوتاه‌مدت..... ۱۱۹
- شکل (۲۰) نمودارهای هزینه کل، نهایی و متوسط در بلندمدت..... ۱۲۰
- شکل (۲۱) نمودار نقطه سر به سر..... ۱۲۱
- شکل (۲۲) منحنی توزیع نرمال..... ۱۲۸
- شکل (۲۳) بررسی احتمال سود بین ۵۰۰ و ۶۰۰ واحد پولی طرح..... ۱۲۹
- شکل (۲۴) بررسی احتمال سود بیش‌تر از ۶۰۰ واحد پولی طرح..... ۱۲۹
- شکل (۲۵) درخت تصمیم و راهبردهای قیمت‌گذاری..... ۱۳۱

فهرست جداول

جدول (۱) رابطه نرخ بهره بانکی و نرخ بازگشت سرمایه.....	۲۷
جدول (۲) خلاصه تغییرات منحنی تقاضا	۶۳
جدول (۳) رابطه کشش، درآمد نهایی و درآمد کل	۷۳
جدول (۴) خلاصه تغییرات منحنی عرضه	۷۶
جدول (۵) عوامل مؤثر بر انتقال نقطه تعادلی	۸۵
جدول (۶) نقش بنگاه‌های رهبر و پیرو در موقعیت‌های متفاوت	۱۰۰
جدول (۷) ریسک عوامل ایجادکننده، شیوه اندازه‌گیری و نحوه حذف آن‌ها	۱۲۳

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌های است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "سرکار خانم هدیه علیشیری و جناب آقای محمدرضا اخوان" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmark@mft.info

تقدیم به :

روح پاک مادر و پدر آسمانی‌مان که عالمانه به ما آموختند :

که چگونه در عرصه زندگی ، ایستادگی را تجربه نمائیم

اقتصاد به شما مدیران می آموزد:

- ✓ به "گزینه‌های موجود" توجه کنید.
- ✓ هزینه انتخاب‌های فردی و اجتماعی‌تان را مورد ارزیابی قرار دهید.
- ✓ رابطه بین رویدادها را به صورت علمی مورد بررسی قرار دهید.
- ✓ به صورت تحلیلی و واقع‌گرایانه فکر کنید.

مقدمه مؤلف

پروردگار منان را سپاسگزارم که توفیق همراهی در نگارش این کتاب را داشته‌ام که با همت و تلاش‌های بی‌دریغ خواهر گرامی سرکار خانم **دکتر هدیه علیشیری** مهیا شده است.

کتاب حاضر در چهار فصل و با درنظر گرفتن اصول ساده نویسی، روان نویسی و معتبرنویسی نگارش، تدوین و تنظیم شده است. در تألیف کتاب از ارائه مثال‌های کمی و پیچیده ریاضی تا حدامکان پرهیز شده تا برای تمام خوانندگان حتی کسانی که تحصیلات آکادمیک و دانشگاهی ندارند قابل فهم و روان باشد. امیدواریم با مطالعه کتاب حاضر توانسته باشیم بخشی از نیازهای علمی و آموزشی خوانندگان این کتاب را برطرف نمائیم و اهرمی هر چند کوچک در جهت نیل به اهداف شما مخاطب گرامی باشیم.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات دیباگران تهران جناب آقای فرسای و همکاران محترم آن مجموعه که در به ثمر رسیدن این کتاب نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌کنیم و از تمام خوانندگان محترم تقاضا می‌کنیم که نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را به منظور افزایش اغنای کتاب و ارتقای کیفی در چاپ‌های آتی از ما دریغ نمایند.

محمد رضا اخوان

هدیه علیشیری

akhavan@sbiau.ac.ir

halishiri91@gmail.com